

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 129. — STEV. 129.

NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 3, 1925. — SREDA, 3. JUNIJA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

MNENJE HOUSE-A O EVROPI

Polkovnik House, znani zaupnik Wilsona, očita Združenim državam, da so krive francoskega dolga. — Ta dolg bi baje znašal le polovico sedanje svote, če bi vztrajali pri politiki Wilsona. Pravi, da postaja položaj v Evropi boljši.

Poroča Alfred Murray.

PARIZ, Francija, 2. junija. — Francoski dolg bi znašal le polovico tega kar znaša, če bi se Združene države ne odvrnile od politike predsednika Wilsona ter pustile Evropo boriti se samo s posledicami vojne.

To je izjavil polkovnik E. House, ki se je ravnokar vrnil na pozorišče velike konference, katere se je udeležil kot neoficijni svetovalec predsednika Wilsona.

— Če bo Združene države sprejele versaillesko mirovno pogodbo, — je rekel House poročevalcu, — bi lahko Francija manj razmišljala o varnosti ter izdala manj denarja za oboroževanje. Najbrž ji tudi ne bi bilo treba nositi tako težkega bremena za restavriranje opustošenih ozemlj.

Ceprav je obžaloval politiko, kateri je bila Francija v zadnjih par letih prisiljena slediti, je polkovnik House priznal, da ima sedaj še več povoda za gotoviti si svojo varnost kot ga je imela pred vojno, ker nima več Rusije kot zaveznice in ker ne more računati z Anglijo in Ameriko.

— Mislim pa, da se mora Francija glede varnosti bolj zanašati na Ligo kot pa na posamezne dogovore. S tem je povedal, da je ignoriranje Amerike oslabilo evropsko zaupanje v Ligo. Prepričan je, da je Anglija odklonila Ligin varnostni protokol le raditega, ker niso Združene države član Lige.

V zvezi s tem je navedel slučaj:

— Vzemimo, da bi se pojavil konflikt med Italijo in Čehoslovaško. Čehoslovaška bi sprejela arbitracijo, Italija pa ne. Italija bi bila vsled tega, na temelju protokola, napadalka, in člani Lige bi morali organizirati ekonomski bojkot proti njej. Anglija pa bi lahko rekla: — Ne, jaz se ne morem pridružiti. Škodovala bi le svoji lastni trgovini, ne da bi škodovala Italiji, kajti slednja bi lahko dobila vse potrebno iz Združenih držav.

Polkovnik House je imel včeraj daljši pogovor s prejšnjim francoskim ministrskim predsednikom Clemenceaumem.

— Kakšen presenetljiv človek! — je rekel polkovnik House. — Našel sem Tigra mlajšega kot je bil kedaj in z večjo življensko silo. Clemenceau in Paderewsky sta po njegovem mnenju dva največjih sodobnih mož, če ne največja.

— Večina ljudi pozna Paderewskega le kot umetnika, a dosti večji je kot državnik, — je rekel. — On ve več glede evropske politične zgodovine kot katerikoli drugi živeči človek. Če bi bil on na čelu vlade velike sile tekom let, ki so potekla izza premirja, bi bil po mojem mnenju danes svet v dosti boljši obliki.

Kljub temu pa je polkovnik House mnenja, da se položaj v Evropi izboljšuje in da je opaziti hitro gibanje proti splošnemu pomirjenju. Tekom treh tednov, ko se bo mudil v Parizu, bo obnovil House svoja znanstva s francoskimi politikami, s katerimi se je sestal tekom in po zaključenju vojne. Nato namerava odpotovati v Anglijo in Italijo.

Madžarski morilec je imel na vestu smrt cele rodbine. Ljudem je pripovedoval, da so člani rodbine odpotovali nekam, kjer je potreben vizum. Ko so mu povedali, da je njegova prošnja za pomiloščenje odbita, je začel strahovito divjati. — Pod vešala je šel s cigareto v ustih.

Strojne puške proti dijakom.

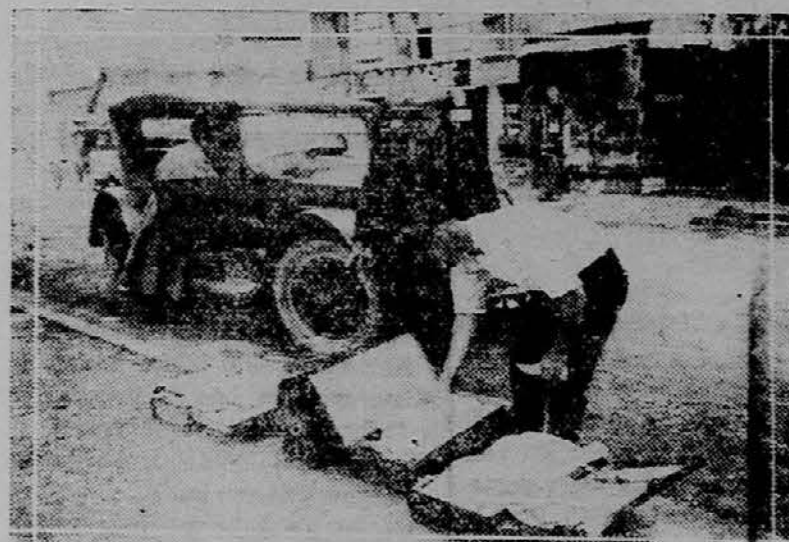
SANGHAJ, Kitajska, 2. junija. Strojne puške so otvorile ogenj na skupino kitajskih dijakov, ko se je nadaljevalo tukaj z demonstracijami proti postopanju s kitajskimi delavci v japonskih pre-

ditimah. Strojne puške so pričele ragljati na Tibet-Nankin cesti, eni glavnih cest v središču mesta.

Smrt slavnega igralca.

PARIZ, Francija, 2. junija. — Danes je umrl tukaj slavni francoski igralec Lucien Guitry.

PREISKOVANJE NA MEJI

Če nameravate potovati to poletje v Kanado, si tam lahko privoščite vse, kar vam srce poželi. Toda v Združene države ne smete prinesiti niti kapijice. Na meji vam namreč nahašajo najhujše prebrskanje vse kovega.

Na sledu morilca mladega dekleta.

Dvojica, je videla baje črnca, ki je sledil umorjeni Miss Kane. — To se je zgodilo nekako deset minut pred umorom ter v bližini pozorišča groznega dejanja.

Prvo sled glede morilca Miss Florence Kane, ki je bila umorjena v četrtki ponoči, je dobila policija v torek zjutraj, ko sta Mr. in Mrs. James O'Neill iz Brooklyna natanko opisala gorili podobnega črnca, katerega sta videla po Montgomery Street, par jardov za Miss Kane.

Zakonska O'Neill sta se mudila na obisku pri prijateljih v enem delu Brooklyna ter sta se vračala domov, ko sta srečala dedico ter njenega črnega zasledovalca. Čeprav nista ob dotičnem času pripisovala nobene važnosti njegovi navzočnosti, sta si vendar zapomnila, da je bil visok nekako pet čevljev in deset inčev, da je imel krog 180 funtov, in da je imel dolge roke. Ta popis soglasa s popisom črnca, ki je napadel dve drugi ženski v isti sekihi Brooklyna.

Mrs. O'Neill je rekla, da je šla tako blizu mimo črnca, da se je obdržala vanj. Zapazila je, da je imel svojo desno roko v bočnem žepu.

To se je zgodilo nekako ob pol ene zjutraj. Policija je dobila čas umora na dvajset štiri deset.

ANGLEZI PREGANJAJO TUJE KOMUNISTE

LONDON, Anglija, 2. junija. — Minister za domače zadeve Sir William Johnson-Hicks je izjavil pretekli teden v poslanski zbornici, da bodo smeli govoriti na komunistični konferenci v Glasgowu le v Angliji rojeni komunisti. Vse pristaniške in mornariške oblasti so dobile povelja, naj preprečijo izkrcanje inozemskih komunistov, namenjenih na konferenco.

Kljub temu pa sta včeraj dva inozemska komunisti nagovorila zborovanje v Glasgowu. Ta dva sta bila dr. Stoeker iz Berlina in Mlle. Marcelle Lebel iz Francije. Oba sta se norčevala iz naporov, da se jima prepreči vstop v Anglijo. Njih nastop je presenetil delegate.

Ko sta končala svoje govore, sta odšla iz dvorane in vrata so zaklenili.

Časnikarji, nahajajoči se v dvorani, so bili zaprti več kot eno uro da bi ne mogla priti tozadevna novica v javnost in predvsem na uho policije. Ko sta bila oba

Benito Mussolini je nevarno bolan.

Italijanski diktator, ki trpi na raku v črevesju, se pripravlja na odstop. Sledila mu bo sorodna duša, — D'Annunzio.

LONDON, Anglija, 2. junija. — Italijanski ministrski predsednik Mussolini, ki ve, da je preveč bolan, da bi mogel še dolj časa ostati v uradu, je sklenil izročiti svoje mesto voditelja fašistov Gabrielu D'Annunzio. Ta govornica kroži v dobro informiranih londonskih diplomatskih krogih.

Kljub svojim diferencam z Annunzijem, je baje Mussolini mnenja, da ima izključno le pesnik Gabriel kombinacijo magnetizma, ugleda in energije, da lahko postane njegov naslednik kot diktator.

V pismu posebnega poročevalca "Worlda", ki se mudi sedaj v Italiji, se glasi:

— In sedaj so tega moža, ki izgleda kot senca svoje prejšnje znanosti, katerega je bolezen v par tednih zdrobila tako, da so si oni, ki so ga videli pri zopetnem odprtju zbornice dne 14. maja, meli oči ter se vpraševali, če sedi na ministrski klopi Mussolini ali kak drugi človek.

Človek in osel.

CHICAGO, Ill., 2. junija. — William Jennings Bryan, neustrašni zagovornik postave v Tennesseeju, ki prepoveduje poučevanje evolucijske teorije, je izjavil včeraj tukaj, da evolucija sploh ne obstaja.

— Oslovski mleko, — je rekel zlatousti govornik, — je najbolje slinčeno ženskemu mleku, a to še ne dokazuje, da je človek potomec osla. Prav tako malo dokazuje dejstvo, da se nekateri ljudje obnašajo kot opice, da so živali predniki človeka.

— Ljudje niso nikdar mogli razviti ene vrste iz druge. Burbank? Well on je vzgojil varietete v vrstah, a ni mogel še nikdar prekarati meja gotove vrste.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

inozemski komunisti že daleč proč se je izvedelo za stvar in policija se je lotila velikega lova.

Konečno se je izvedelo, da se je dvojica odpejala z avtomobilom v Leigh, ter se domneva, da sta šla oba tam na kako inozemsko ladjo.

Ni znano, kako sta prišla oba v Anglijo. Komunistični kongres v Glasgowu ni imel nobenih posledic ko par skrajno revolucionarnih govorov.

Iz življenja bivšega podpredsednika.

Podpredsednik v kabinetu Wilsona, Thomas R. Marshall, je umrl v Washingtonu, v starosti 71 let. — Podlegel je srčni kapi. — Bil je jako dovtipen človek ter ter splošno priljubljen v vseh krogih.

WASHINGTON, D. C., 2. jun. — Thomas R. Marshall, podpredsednik Združenih držav pod Woodrow Wilsonom, je včeraj nenadno umrl v Willard hotelu, medtem ko je čital Biblijo. Dosegel je starost eno in sedemdeset let.

Smrt je bila posledica srčne kapi, kajti Marshall je zbolel takoj, ko je prišel v Washington, da zastopa nekoga klijenta v neki davčni zadevi.

Deset minut pred smrtjo je pripomnil, da se boljše počuti.

Nato je prišel čitati četrto poglavje evangelija svetega Marka in ko je stala bolniška strežnica za njim, mu je glava nenkrat omahnila nazaj in Biblija mu je padla iz rok. Mrs. Marshall je prihitela iz sosednje sobe ter ga ogovarjala, a ni dobila nobenega odgovora.

Njegovi prijatelji pravijo, da bi si prejšnji podpredsednik, ki je bil splošno priljubljen radi svoje dovtipnosti, ni želel boljšega konca. Bil je velik ljubitelj Biblije in kadar je kot podpredsednik potoval, je vedno nosil s seboj Novi testament.

Predsednik Coolidge in njegova žena sta se opoldne oglasila ter pustila svoje karte. Marshall je imel navado obiskati Belo hišo, kakorhitro je dospel v Washington, a pretekli teden ni mogel tega storiti radi bolezni ter se je vsled tega opravičil pri predsedniku.

Njegov najbolj znameniti govor je bil oni, v katerem je izjavil, da bi ne mogli mogoče zbrati v prilogi prohibiciji niti korporalske straže, če bi senatorji glasovali v soglasju s svojimi dejanji in prepričanji. Ta nagovor je vzbudil veličansko senzacijo po deželi, in številni senatorji so hiteči, da pojasnijo svoje stališče glede prohibicije.

Thomas Marshall je bil priljubljen v svoji domači državi Indiani in med narodom v splošnem, ker je bil Amerikanec po uzoru Lincolna: mož priprostega, ponižnega obnašanja, direktnih metod, zmerne govora in smisla za humor, katerega ni moglo zatrejati niti najbolj resno motrenje dejanskih zadev.

Njegov amerikanizem je bil do zro utemeljen, kajti izviral je iz družine, ki je proizvedla John Marshalla, enega prvotnih glavnih sodnikov Združenih držav. Med nj govorni sorodniki z materne strani so bili Carolis, kojih eden je podpisal deklaracijo neodvisnosti.

Thomas R. Marshall je bil rojen v North Manchester, Ind. leta 1854. Po zaključenih študijah je postal odvetnik. Ker je bil neizmerno naklonjen svoji materi je ostal samec, dokler je ona živeła. Bil je star že več kot štiri deset let, ko se je oženil.

Ob priliki proslave svojega enosrednjedesetega rojstnega dne je imel Marshall kratek nagovor, v katerem je rekel:

— Napravil sem nabroj napak ter sem vse obžaloval. Videl sem in poznal dosti ljudi, dobrih in slabih, a konečni zaključek vseh mojih opazovanj je, da je na tem svetu več dobrega kot pa zlega.

VAŽNA ODLOČITEV NAJVIŠJEGA SODIŠČA

Najvišje sodišče Združenih držav je razveljavilo postavu v Oregonu, ki je prepovedovala verske šole. — Soglasni sklep izjavlja, da je neustavno siliti vse otroke v javne šole v državi. — Prvo pravico do vzgoje imajo stariši.

WASHINGTON, D. C., 2. junija. — Najvišje sodišče Združenih držav je proglasilo za neustavno oregonsko šolsko postavu, (prvi sad delavnosti Ku Klux Klana v dotični državi), ki bi prisilila vse stariše, da pošiljajo svoje otroke v javne šole.

Po zadevi v Nebraski, ko so skušali zakonodajnim potom preprečiti poučevanje nemškega jezika v šolah, je to druga odločitev sodišča proti omejevanju osebne svobode od strani posameznih držav.

Oregonska postava je bila sprejeta potom ljudske akcije, na temelju amendentov k ustavi, tikajočih se inicijative in referenda.

Najvišje sodišče je mnenja, da bi postava uničila lastnino privatnih šolnikov, a glavna izjava je ta, da ni otrok izključno le bitje države.

Odločitev izjavlja, da imajo stariši in varuhi dolžnost in pravico voditi vzgojo svojih otrok kot se jim zdi primerno, pod pogojem, da je oblika vzgoje primerna in zadostna.

Odločitev najvišjega sodnika je sestavil sodnik McReynolds ter so ga soglasno odobrili vsi ostali sodniki.

Oregonska postava, ki je postala notorična po celi deželi, je bila posledica dejstva, da je imel Ku Klux Klan v rokah državni volilni stroj. Če prav je bil prvotni cilj postave uničiti vse elementarne verske šole, posebno pa katoliške župnijske šole, bi postava izključevala vse privatne šole. Postala naj bi pravomočna leta 1926.

Okrajno sodišče Združenih držav v Oregonu je proglasilo postavu za neustavno, nakar je vložila država Oregon priziv pri najvišjem sodišču Združenih držav.

Hill vojaška akademija v Oregonu, ki je vložila eno številnih pritožb proti postavi, je šola za urjenje dečkov v starosti med petim in eno in dvajsetim letom. Ta šola mora sklepati kontrakte vnaprej ter bi bila finančno oškodovana, če bi postala postava pravomočna.

Zvončki na nogavicah.

NEWARK, N. J., 2. junija. — Majhni kraguljčki na nogavicah neznanih dijakov South Side višje dekliske šole so skoro povzročili izgubo službe nekoga šolskega reporterja. Razventega pa bo tudi cenzurirano vse, kar bo objavljeno glede te šole.

Reporter je bil obveščen, da bo postavljen na cestro, če se bo še kdaj predrznil objavljati glede zovoda stvari, katerih bi preje ne predložil v cenzuriranje.

To je najnovejša senzacija iz šole, v kateri nosijo mlade dame na zaponah svojih nogavic majhne kraguljčke.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$17.30 2000 Din. — \$35.20 5000 Din. — \$87.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot sto tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspisila na zadnje pošte in izplačajo "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir ..... \$ 9.30 500 lir \$22.25

300 lir ..... \$13.65 1000 lir \$43.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 500 lir računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške. Raspisila na zadnje pošte in izplačajo Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust. Vrednost Dinarjev in Lirar sedaj ni stalna, manj se volkraj in napred delovanje; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BREZJOJAVNEM PISMU IZVEŠUJEMO NA NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE 01.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

62 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephon: Cortlandt 4907.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
(A Corporation)

Frank Sakser, president

Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za tuzemstva za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

ODPRTA DIPLOMACIJA

Prejšnji angleški ministrski predsednik MacDonald je imel pred kratkim po radiju nagovor glede odprte diplomacije. Takoj v pričetku govora pa je posvaril svoje poslušalce, naj ne domnevajo, da veruje on v možnost diplomacije s pomočjo radija. Trdil je, da je treba delati primerno razliko med pogajanj, ki morajo biti zapurna ter uspehi, ki morajo biti objavljeni. Po mnenju MacDonalda je absolutno bistveno, da mora imeti posredovalec popolnoma prosto roko, dočim se vrše razprave. V nasprotnem slučaju bi bili argumenti objavljeni še predno bi bila zadeva zaključena in vnaprej bi krožila poročila glede uravnaj, ki so bile uveljavljene. Diplomacija popolnoma na odprtem in ob vsakem času bi ne mogla obstajati. Misli vladnih agentov, posvetujočih se med seboj glede bistvenih mednarodnih vprašanj ni mogoče proglašati s starih ob vsakem stadiju postopanja, brez nevarnosti, da se upropasti celo stvar.

Neupostevanje zdravega stališča, katero je zavzel prejšnji angleški minister za zunanje zadeve je dovedlo do zmede, ki so se pojavile v Parizu leta 1919. Predsednik Wilson je ugotovil, da morajo biti pogodbe ne le javne, temveč tudi "javno sklenjene".

To je bila precej medla fraza, katero se je lahko napačno razlagalo. Na temelju te fraze so nekateri poročevalci v Parizu pred šestimi leti sprejeli ali se delali kot da so sprejeli idejo, da mora javnost izvedeti za vsak korak, katerega se stori pri sklepanju miru z Nemčijo. Stavilo se je zahtevalo, po obliki resno, a v svojem bistvu komično, da naj se pripusti zastopnike listov k vsakemu sestanku poblaščenec. Na ta način bi se napravilo iz pariškega kongresa neke vrste občinsko zborovanje, kjer bi se razprave pozdravljale ali pa izhizigale z galerij. Za pomenega je bilo od prvega početka jasno, da bi ne mogla konferenca na ta način ničesar sklepati. Vseled tega je spoznal predsednik Wilson z drugimi vred potrebo, da se vrše seje različnih komitejev, — kot naprimer "Big Ten" in "Big Four" na tajnem. Na ta način se je preprečilo dnevne spopade v mnenju in objavljeni so bili le končni zaključki in dogovori. S to metodo diplomatskega dela bi Ramsay MacDonald brez dvoma soglašal v polni meri.

Publiciteta ali javnost, katero zahteva, pride po dogodku. Vsaka podrobnost pogodbe ali dogovora bi morala biti objavljena. Tajne klavzule so postale neznosne. Parlament ali kongres ter dežela sta upravičena vedeti natančno, kaj je bilo odobreno in kakšne obveznosti je prevzel narod. Ni je stvari, glede katere bi se ljudje tako hitro in pogosto brez vzroka razburili kot so inozemski odnošaji. Primerno zdravilo sredstvo obstoji iz polnih informacij. Potrjeno dejstvo bo najhitreje razblinilo v nič sum in strah. Posebno v demokraciji, — pravi MacDonald, — je treba položiti vse diplomatične karte na mizo. Prav posebno glede Anglije in Evrope, a merodajno tudi za druge dežele sveta, pravi on:

— Vojna nam je zapustila probleme, od kojih rešitve je odvisen naš obstoj. Noben človek in noben kabinet, brez podpore javnega mnenja ne more izumiti in izvesti teh rešitev. Narod mora obstajati iz partnerjev ali družabnikov Odprta in odkrita diplomacija je vseled tega po mojih mislih bistvena ne le za to, da se zavaruje narod pred tajnimi dogovori, ki dovedejo do vojne, temveč tudi za to, da se ustvari ono izobraženo demokracijo, koje inteligenca je edini varni temelj države.

Mi v Ameriki smo se vedno posvetili varnim, ker smo vedeli, da ne more biti pri naši vladi nobene tajne pogodbe. Objaviti je treba celo izmenjavo poslanic ali kak dogovor med gentlemeni, ki izpremeni naše zunanje odnošaje. Načelnik države ne more obvezati vlade v zadevah pogodb. Lahko informira druge narode, kaj bi rad storil, kaj bo priporočil senatu, a vedno se razume, da nima nobene polnomoči definitivno obvezati narod.

Naša nevarnost pa ne tiči v tem. Iskati jo moramo izven vlade, kjer je dosti ljudi, ki razširjajo govorice, povečujejo malo važne podrobnosti, ustvarjajo trpke predsodke ter vzbujajo stara sovraštva.

To so dandanes glavni mednarodni vznemirjevalci. Govore o "prihodnji vojni" ter skušajo ustvariti duha sovraštva, še predno obstoji za to kak resničen vzrok. Takim kalilec miru je treba predvsem stopiti na prste.

KOVERTA

Koverta siplje ogenj in žveplo na "Glas Naroda".

Uničiti ga hoče z očitki, zavijanjem, natolevanji in denunciacijami. Da je to njegov namen, je že dostikrat jasno in javno povedal.

Zakaj? Zakaj baš "Glas Naroda"?

Pa ne, da bi vsi ostali slovenski listi v Ameriki trobili v njegov rog?

Ne! V njegov rog trobi samo glasilo Katoliške Jednote, in Lojze požane včas svojo sapo skozenj, da ni zamere pri gospodi, ki mu reče kruh.

Ostali listi se pa ne strinjajo s Kovertino politiko, ker je nepoštena, umazana in nesramna.

Toda ti listi so Koverti stranska briga.

"Glas Naroda" mu je nevaren, ker mu postavlja meje, katerih ne more preskočiti in ne more priti po ovinkih mimo njih.

Parkrat se je že primerilo, da je zajokal in zatarnal: "Dajte mi mir, saj vam ne nočem".

"Glas Naroda" mu zato križa račune, ker ga pozna.

Rojaki pozabljajo, naselbine pozabljajo in končno tudi javnost pozabljajo.

"Glas Naroda" ima natančno revidirana vsa njegova prizadevanja, vse njegove neuspehe in vsa njegova nizkotna uspešna dela.

To ga boli.

Koverta je čudna zmes zidovske nadležnosti, jezuitske prebrisnosti, kramarske pohlepnosti, tercijalskega licemerstva in lastne neotesanosti.

Vsako sčene bi poginilo, če bi zaužilo te lastnosti, izpremenjene v jed.

Koverta jih pa viteško prenaša in je menda celo ponosen nanje.

Dopisi.

Pittsburgh, Pa.

Že precej let čitam list Glas Naroda, in po pravici povem, da če ga ne bi imel, bi ga zelo pogrešal. Glas Naroda je najresnejši in najdostojnejši list med vsemi slovenskimi listi v Ameriki. Med vsemi ga najbolj lomi Kovertina packa. In sicer tako, da je celo njegove tepece, ki mu sledi, sram. Čudno se mi zdi, kako je zašel med to zalego g. župnik Trunk, ki nam je znan iz Mohorjevih knjig. Kamor je pisal včasih tako lepe povere. No, sedaj se je v lepo zlahtno zapisal. Koverta je dal časa pripravljati romanje v Rim; da bi že vsaj enkrat odšel in navezal culo na palico, kot se romarju spodobi. Pa najbrž ne bo nič z njegovim projektom, ker gotovo ne more zbohnati skupaj dovolj denarja. On bi rad po štiri odstotke, da bi jih po svoje obrnil, namreč za njegov "tisek", za tisti njegov večni bi-rad-bil dnevnik, zmazek Edinost, Tisti Mladič, ki pobira po naselbinah za njegov "tisek", mora biti precej navihano človeče, ali pa mu par kolese manjka, kar pričajo že njegovi izrazi, da te kar po trebachu vije, če jih bereš. — Dolgo časa misem mogel verjeti, da je to brat znanih Mladičev v Chicago, toda to kaže njegova slika, ki sem jo nekje videl. Po svojih dejanjih in aktivnosti pa ne zgleda, da bi bil brat svojih naprednih bratov; je bolj podoben kakemu kloštrskemu mučen. Tuintam se obregne tudi ob Glas Naroda, kar je pač po Kovertini zapovedi in navadi. Boljšega zastopnika si Koverta ne bi mogel želeli.

Naj omenim še nekaj: Pred časom sem prejel pismo od matere iz stare domovine, ki mi biše o težavah, ki jih ima doma pri svoji bajti. "Gre le za silo; davki so zmerom večji in draginja se hujša kot je bila. Prašičke sem kupila in so po 3000 kron, nekaj so bili taki po 4 do 6 goldinarjev. Obdelala sem, kolikor sem mogla, saj veš, da star človek pri 60 letih ni za tožje delo. Šmarcov Urban in Kajzarjeva Maruša sta mi tudi letos pomagala pri kmetovanju, kolikor ga je bilo. Delavce je težko dobiti; so dragi, se dražja pa je hrana, ki jim jo je treba dati. Denar, ki si mi ga poslal, sem pošteno prejela, bilo je natančno 7000 kron. Bog ti daj srečo in zdravje, da bi mogel še kaj več zaslužiti. Glas Naroda ali tiste ameriške cajtenge prejemam, ki mi jih pošiljaš, pa jaz ne morem dosti brati, ker nimam časa in mi tudi vid peša. Da bi pa špegle kupovala, pa se bojim, da bi se mi ž njimi še na slabše obrnilo. Je to dober in velik časopis, ki ima posebno lepe povesti. Sosedom jih dajem, posebno Jernejec gleda za njimi, da bi jih bral. Seveda mu jih dam, da mi potem pri delu pomaga. Pa kako so veseli! Hvale me kraja nekonec in če jih par dni ni, že vprašujejo, kako in kaj. — Tudi Marovec Jože, ki sta skupaj v šolo hodila, je bil za Veliko noč doma. Sedaj je profesor v Beogradu; tudi on jih je bral in zelo pohvalil ter vzel nekaj iztisov seboj. Kotedar, ki si mi ga poslal, je na kamričnih vratih, kjer je bila včas pratika. Čela dva meseca je romal po hišah, nazadnje pa sem ga vendar dobila nazaj, a bil je zelo strgan in zamazan. V njem so lepe povesti, posebno je lepa tista o vili, ki je v Mehiki ženske morila. Ježeš pomagaj, ali je bilo to res. Pa je že moralo biti, kajti drugače ne bi dali v bukve." — Kakor je bilo čitati že v drugih dopisih v Glasu Naroda je videti, da ta list v stari domovini ne spada med smeti. Rad bi vedel, kaj neki povedo o Kovertinem zmazku, katerega gotovo pošiljajo med višje kroge, kajti naši delavci ga gotovo ne pošiljajo na kmet med preprosto ljudje, ker vedo, da bi jih napravili neumne. Kaj neki bodo poročili, ko izvedo, da se je Mati Božja preselila z Brezj v Ameriko? To bo smeha! Dobro, da na kmetih ne bodo izvedeli o tem, ker bi bili še bolj neumni, kakor so, poč. Vplivom svojih bojevitihi kaplancev.

Glas Naroda Koverti nič kaj ne diši, zato ga je vrstil med brezverske liste. Seveda, njemu bi bilo ljubše, če bi mogel on narekovati Glasu Naroda, kako in kaj naj piše. Morda bi se tudi ne branil stolčka pri Sakserjevi banki, kajti po denarju ima velike skomine kljub svoji objubi večnega ubožstva. Pa bo nazadnje le treba narediti po romarsko, navezati v culo suhih kruš, ovsnenega kruha in špehoveh kož. Tako bo marsikdo deležen božje poti na ameriških Brezjah, tudi če ne gre v Rim.

Pozdrav vsem čitateljem Glasa Naroda in tudi vsem Kovertinim romarjem!

Pittsburski romar

Dumferline Sask, Canada.

Cenjeno uredništvo: —

Prosim, da natisnete teh par vrstic v cenjeni list Glas Naroda. Vidim mnogo dopisov iz vseh krajev, samo iz Canade jih ni skoro nič. Jaz mislim, da mora biti tukaj okoli več slovenskih naselbin, toda smo gotovo oddaljeni, zato ne vemo drug za drugega. — Prosim torej Slovence v Canadi da bi dali kak dopis v Glas Naroda ali pa naj mi pišejo, kar bi mi zelo veselilo, ker tukaj v bližini ni nobenega slovenskega farmerja.

Novic ni posebnih. S setvijo smo skoraj končali, ker je bilo vreme zelo ugodno. Zdaj bomo imeli spet začasno malo manj dela, bo pa morda plesa več, čeprav smo med drugim narodom. Zabavamo se še dokaj dobro, kajti vsak gre rad tja, kjer je veselje. Pozdravljam vse Slovence v Canadi kakor tudi v Združenih državah, tebi, Glas Naroda, pa mnogo uspeha! Pozdrav tudi Petru Zgagi, čigar kolona me še najbolj zanima.

Annie Pezdere.

Direktna železniška zveza Sofija-Burgas.

Te dni je bil otvoren prvi del direktne železniške proge med glavnim mestom Bolgarske, Sofije in pristaniščem Burgasom ob Črnem morju, in sicer do Stolnika. Pri otvoritvi sta bila navzoča minister za javna dela Stojčev in prometni minister Madžarov, ki sta naglašala važnost nove železnice, ki bo veliko bolj vezala morje z glavnim mestom.

Peter Zgaga

Pogoji za za Kovertov dnevnik so naslednji:

- Rojaki, pokupite vse delnice!
- Vsak naročnik mora dobiti enega novega naročnika!
- Vsak novi naročnik mora kupiti še eno delnico!
- In kdor ima delnico, mora dobiti še enega novega naročnika, sicer delnica ni veljavna!

*

Suhači so prišli na novo idejo, kako bi bilo mogoče prebrskati ameriške domove ter zapleniti doma napravljeno pijačo.

Zadevo so poverili ognjegeške-mu departmantu. V New Yorku zahtevajo, naj imajo ognjegase pravico iti v vsak dom ter pregledati, če ni v njem kaj alkohola.

Ker se alkohol lahko uname in je nevaren za izbruh požara, ga je treba zapleniti ter krivec izročiti pristojni oblasti, ki ga bo primerno kaznovala.

Če bo šlo tako naprej, ne bomo smeli niti žveplenek imeti pri hiši. Tudi žveplenke se namreč lahko unamejo.

Prav lahko se pa uname in vzplamti tudi ljudska potrpežljivost, če se bodo suhači in drugi hinavci predolgo igrali z njo.

*

Te dni sem čital naslednjo značilno dogodbo.

Nekje na Zapadu je skočilo na drveci vlak pet roparjev. Razen enega so bili vsi postavni in lepi fantje.

Potniki in potnice so brezpozorno dvignili roke.

Roparji so bili pa jako kavališki in ker je bilo med potniki tudi par lepih mladih deklet, je eden med njimi predlagal:

— Moškim homo pobrali denar, ženskam pa ne bomo odvzeli ničesar, ampak jih bomo samo poljubili.

Stari čemerčni ropar je ugovarjal:

— Ne izgubljam časa! Tudi jaz nisem zato, da bi ženske oropal. Poljubovati jih pa tudi ni treba. Mudi se nam.

Stara devica, sedeča v kotu je čemerčnega roparja ježno pogledala ter mu rekla:

— Ti pa kar molči, dedec grdi, tebe ni nihče nič vprašal!

*

Časnikarski poročevalec je sporočil:

— Ko je bil Hindenburg inavguriran predsednikom nemške republike, je imel dolg govor, v katerem je neprestano ponavljal: Jaz nočem več vojne! In kadarkoli je izrekel te besede, je nekoliko postal in se zamislil.

Najbrž ni hotel Hindenburg povedati celega stavka, ki bi se moral glasiti:

— Jaz nočem več vojne, že vsaj take ne, ki bi se tako končala kot se je zadnja.

*

Te dni je objavil newyorško časopisje vest, da se je bivši državni tajnik Hughes, ki je izboren advokat in je bil svoječasnno predsednik najvišjega sodišča, ponudil strajkajočim premogarnjem v West Virginiji, da jih bo brezplačno zastopal ter jim pomagal izvojevati pravico.

Takoj naslednjega dne se je oglasil Hughes ter svečano izjavil, da ni resnica.

Da, Hughesu se da marsikaj očitati, le tega ne, da je kdaj kaj za delavca brezplačno storil.

*

Proti razvojni teoriji oziroma proti trditvi, da izhaja človek od opice, se je odločno postavil večni predsedniški kandidat Bryan.

V dokaz, da je ta trditev nepravilna, je navedel sledeče krilate besede:

— Mleko oslice je najbolj podobno mleku metere. S tem pa ni rečeno, da je človek oslovskega rodu.

Bryanu bi bilo dobro povedati naslednje:

— Njegova glava je v vseh oziirih podobna glavi pametnega človeka. S tem pa še ni rečeno, da je Bryan pameten človek.

Iz Jugoslavije.

Dr. Čiliga v Italiji aretiran.

Bivši tajnik Neodvisne delavske stranke Jugoslavije in urednik "Borbe" dr. Ante Čiliga, katerega je zagrebska policija nedavno izgnala preko meje v Italijo, je bil v Italiji kot italijanski državljani in dezertir takoj aretiran ko je prestopil mejo. Nahaja se v puljskih zaporih, dočim je bila njegov žena izpuščena na svobodo.

Znanstveno raziskovanje našega Jadrana.

Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti je že pred vojno pričela z znanstvenim raziskovanjem našega Jadrana ter je nedavno sklenila, naj se ta raziskovanja sedaj nadaljujejo. Že v bližnjih dneh se posebna komisija poda na otočje severne Dalmacije, ki bo znanstveno raziskovala otoka Dugi otok in Kornat. Oba otoka sta s prirodoznega stališča še malo znana in še neraziskana.

200 gramov pšenice za 29,000 dinarjev.

Znati se mora! Pa nekaj poguma je treba. Sremski Pero Damjanović iz Tovarnika bi bil rad ustanovil žitno trgovino, pa ni imel zato potrebnega denarja. Imel pa je 200 gramov lepe rmenice pšenice najbolje kakovosti. S to se je podal na pot po Sremu, Vojvodini in Bački. Šel je od enega žitnega trgovca do drugega, pokazal vzorec in sklenil kupčijo, zahteval je seveda tudi primeren znesek na račun. Tako se je vršila kupčija leto dni. Potem pa je žitna kupčija mahoma žalostno končala. Te dni je bil Damjanović v Boljeven aretiran. V preiskavi se je ugotovilo, da je Damjanović v letu dni "zaslužil" 29,000 Din. z obratno glavnico 200 gramov pšenice seveda najbolje kvalitete.

Smrt vsled uživanja etra.

V Karlovcu pri Vrhu se je pred kratkim sestala vesela družba, sestojela iz občinskega zdravniškarja dr. Arpada Bartoša, lekarnarja Palmotića in občinskega tajnika. Ko jim ni več ugajala "slaba" pijača, so žganju primekali eter. Tajnik ni mogel piti močne pijače, temveč pa sta jo popila zdravnik in lekarnar. Naslednjega dne je umrl zdravnik, in par dni kasneje tudi lekarnar. Obema je eter zjedel drohovino ter sta oba svojo lahkomišelnost plačala z življenjem. Umrla sta v groznih mukah.

POTREBUJEM 10 MOČ

Za delati bela drva, dober gozd; plača \$4.00 od klaftra. — John Jančić, Dayton, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Da nudimo našim vlagateljem čimveč koristi in jih spodbujamo k večjemu varčevanju, bomo obrestovali vloge na — "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" mesečno, namesto četrtletno kakor dosedaj.

Od 1. aprila 1925 naprej veljajo pri tem sledeča pravila:

Vloge, katere se vložijo *prvega* poslovnega dne vsakega meseca, bodo obrestovane s tem dnem; Vloge, katere se vložijo po tem dnevu, bodo obrestovane s *prvim dnem prihodnjega meseca*.

Vloge, vložene do vstevši *desetega* poslovnega dne meseca januarja in julija, bodo obrestovane izjemoma že s *prvim dnem* januarja in julija.

Obrestovanje dvignjenih zneskov se preneha koncem preteklega meseca.

Vloge se obrestujejo po 4% na leto. Obresti se pripisujejo k vlogam 1. januarja in 1. julija.

Vloge nadzoruje Banking Department of the State of New York.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Anton Čehov:

BABJE CARSTVO

(Nadaljevanje.)

Stanovanje št. 46 ni imelo veže in se je začelo s kuhinjo. V stanovanjih tvojih delavcev in rokodelcev diši navadno po laku, smoli, usnju in dimu, s čimer se pač stanovalec bavi. Stanovanje obubožanih plemičev in uradnikov pa spoznaš po nekakem zatohlo-kislem duhu. Ta nevšečni duh je obdal Ano Akimovno tudi sedaj, ko je stopila čez prag. V oglu za mizo je sedel s hrbtom proti vratom možak v črni suknjiču, najbrže sam Čalikov in poleg njega pet deklet. Najstarejši, širokolici in suhljati, z glavnikom v laseh, je bilo na videz petnajst let, najmlajši, zabuhli, z lasmi kakor jež, ne več od treh. Vseh šest je sedelo pri jedi. Pri peti, z burkljami v rokah, je stala majhna, hudo suha, žoltolica ženska v spodnjici in nočni jopici; bila je noseča.

— Ne bi pričakoval od tebe, da si tako neposlušna, Lizika, — je očitalje rekel možki. — Ali sramuj se! Ti prosiš, da bi te oče nasekal, ne!

Ko je suha žena opazila pri vratih neznanca domo, se je zdržnila in odložila burkljo.

— Vasilij Nikitič! — je zaklicala z zamolklim glasom, kakor da ne veruje svojim očem.

Mož se je ozrl in skočil pokonci. Bil je kosčen, ozkoplec človek, vdratih sene in upadlih prsi. Imel je male, globoko ležeče oči, obrobene s temnimi kolobari in široka usta. Brado je nosil predeljeno, brke si je bril in je bil tako bolj podoben lakajju kakor uradniku.

— Ali biva tu gospod Čalikov? — je vprašala Ana Akimovna.

— Da, prosim, — je strogo odgovoril Čalikov, zdajci pa je spoznal Ano Akimovno in vzkliknil: — Gospodična Glagoljeva! Ana Akimovna! — Nenadoma je prišel ob sapo in tlesnil z rokama, kakor bi se bil silno prestrašil. — Dobrotnica!

Stokajoč je hitel k njej in kričel kakor paralizit — brade se je še držalo zelje in iz ust mu je dišalo po žganju — padel s čelom k njenemu mufu, kakor da je izgubil zavest.

— Ročico, vašo sveto ročico! — je vpil ves zasopel. — Sen! Krasen sen! Otroci, vzdromite me!

Vrnil se je k mizi in z jokavim glasom, mahajoč s pestmi, vzkliknil:

— Previdnost nas je uslišala. Prišla je naša spasilnica, naš angel! Rešeni smo! Otroci, na kolena! Na kolena!

Gospa Čalikova in deklice, razen najmlajše, so urno začele pospravljati mizo.

— Pisali ste, da je vaša žena hudo bolna, — je rekla Akimovna in zopet sta se je polastile otožnost in sram.

Poldrugega tisoča mu ne dam, — ji je šinilo v glavo.

— Tu je moja žena, — je zapel Čalikov s tenkim ženskim glasom kakor bi mu udarile v glavo solze.

— Tu je nesrečnica! Z eno nogo v grobu! A mi, gospa, ne tarnamo! Lažje je umreti, kakor tako živeti. Umri, nesrečnica!

— Kaj se spakuje! — je pomislila Ana Akimovna. — Takoj je videti, da je navajen imeti posla s trgovci.

— Prosim vas, govorite z menoj po človeško, — je dejala. — Ne ljubim komedij!

— Da, gospa, teh pet sirot okrog groba svoje matere ob pogrebnih svečah — to je komedija! Ah! — je bridko vzdihnil Čalikov in se obrnil proč.

— Molči! — je zašepetala žena in ga potegnila za rokav. Nato se je obrnila k Ani Akimovni in na glas rekla: Pri nas še ni pospravljeno, gospa. Oprostite! Saj veste, koliko je pri družini opraviti. Na temnem smo, a moramo potpeti.

— Poldrugega tisoča jim ne dam, — je zopet pomislila Ana Akimovna.

Da bi se prej iznebila teh ljudi narnici in jim sklenila podariti le in kislega duha, je že segla po deset rubljev. Hipoma pa jo je po-

stalo sram, da se je tako daleč pripeljala in vznemirila ljudi za prazen nič.

— Ako mi daste papirja in črnino, pišem zdravniku, svojem znanec, da vas pride pogledat, — je dejala in zardela. — Zelo dober zdravnik je. Denar za zdravlila vam pustim tu.

Gospa Čalikova se je požurila, da pobriše mizo.

— Tu ni čisto! Kaj misliš! — je zašepetala Čalikov in jo srdito pogledal. — Pelji jo k najemniku. Izvolite gospa, usojam se vas prosi, da stopite v sobo našega gosta, — se je obrnil k Ani Akimovni. — Tam je čisto.

— Osip Iljič je prepovedal, da bi hodili v njegovo sobo, — je strogo pripomnila ena izmed deklet.

Ano Akimovno so med tem že odvedli iz kuhinje skozi ozko prehodno sobo, mimo dveh postelj; kakor so postelje stale, je bilo vidno, da na eni spita dva podolgovna, a na drugi trije povprek. V nastopni gostačevi sobi je bilo v resnici čisto. Čedna postelja z rdečo volneno odejo, blazina z belo prevleko, stojalice za uro, s konopnim prtom pregrnjena miza, na mizi tintnik mlečne barve, peresa, papir, fotografije v okvirjih, vse, kakor se spodobi, dalje še druga črna miza, na kateri je v lepem redu ležalo urarsko orodje in razložene ure. Po stenah so visela klavirja, kleščice, svederki, dleca, ploščate kleščice itd., dalje troje tiktakajočih stenskih ur; ena med njimi je bila prav velika z debelimi uteži kakor jih vidimo po gostilnicah.

Ko je zastavila pero, je Ana Akimovna zapazila pred seboj na mizi sliko svojega očeta in svojo. To jo je presenetilo.

— Kdo stanuje tu pri vas? — je vprašala.

— Pimenov, gospa! Delavec v vaši tovarni.

— Tako? — A jaz sem mislila — urarski mojster.

— Z urarstvom se bavi le privatno, v prostem času, ker ga vese.

Vsi so obmolknili. Ko je bilo slišati le tiktakanje ur in škripanje peresa po papirju, je Čalikov vzdihnil in dejal s porogljivo nevoljo:

— Resniče so besede, da si iz plemtva in činov ne sešiješ niti kožuha. Kokarda nad čelom in pletniški naslov te še ne nasitita. Po mojem mnenju je človek nizkega pokolenja, ako podpira siromake, plemenitejši od kakega Čalikova, ki poginja v beraštvu in sramoti.

Da bi se priliznil Ani Akimovni je natvezil še nekaj fraz, žalečih njegovo plemtvo, a bilo je jasno, da se je poniževal le, ker se je smatral za več od nje. Ona je medtem pismo dokončala in zapечатila. — Pismo zavržejo, a denarja ne porabijo za zdravljenje, — to je vedela, vendar je položila na mizo 25 rubljev in po kratkem pomisleku priložila še dva rdeča bankovca. Suhljata, žolta roka gospe Čalikove, podobna kurji taci, se je iztegnila mimo njenih oči in stisnila denar v pest.

— To ste izvolili dati za zdravlila, — je omenil Čalikov s tresočim glasom. — A ozrite se tudi name z usmiljenim očesom in na otroke, — je dostavil in vzdihnil: — Nesrečnim otrokom! Ne bojim se zase, bojim se za hčere. Bojim se hidre razvrat.

Hoteč odpreti denarnico, na kateri se je pokvarila zapora, je Ana Akimovna vsa zbegana zardela. Bilo jo je sram, da stoji pred njo ljudje, ji gledajo na roke in čakajo, v globini svojih duš pa se ji najbrž posmehujejo. — Takrat je nekdo stopil v kuhinjo in zacepatel z nogami, da bi otrsela sneg.

— Gostač je prišel, — je pojasnila gospa Čalikova.

Ana Akimovna je bila še bolj v zadregi. Ne bilo bi ji ljubjo, da bi jo kdo iz tovarne zasačil v tem smešnem položaju. Gostač je, kakor nalašč, stopil v svojo sobo isti hip, ko je ona, zlomivši zapornico, podajala Čalikovu bankovce, a Čalikov tulil kakor paralizit in

iskal z ustnicami, kam bi jo poljubil. Gostač je bil delavec, ki je v kovaškem oddelku nekdanj rožljaj pred njo s pločevino in ji nekaj razkladal. Videti je bilo, da je prišel ravno iz tovarne; obraz mu je bil rujav od saj in lice mu je bilo okrog nosu zamazano. Roke je imel čisto črne, a bluz brez pasu se mu je svetila od masloče. Štel je morda kakih 30 let, bil je srednje rasti, črnolas, plečat in očividno zelo močan. Ana Akimovna je prvi trenutek spoznala v njem predelavca, ki ne zasluži na mesece manj od 35 rubljev, strogega, kričavega, nasilnega, kar se je razvidelo iz načina, kako je stal, in iz poze, ki jo je nehoti zavzel takoj, ko je opazil v svoji sobi damo, glavno pa iz tega, ker je imel široke hlače spuščene čez škornje, naprsne žepa in lepo ostro prirezano brado. Pokojni oče, Akim Ivanič, je bil gospodarju brat, a se je vendar starejših delavcev, kakor ta gostač tu, bal in se jim skušal prikupiti.

— Oprostite, da smo se brez dovoljenja poslužili vaše sobe! — je dejala Ana Akimovna.

Delavec jo je osuplo pogledal, se v zadregi smehljaj in molčal.

— Gospa, glaseh. . . je tiho pripomnil Čalikov. — Gospod Pimenov zvečer, ko se vrne iz tovarne, nekam slabo sliši.

Ano Akimovna se je obveselila, da nima tu ničesar več opraviti, pomignila je z glavo in urno odšla. Pimenov jo je spremljal.

— Služite že dolgo pri nas? — ga je vprašala, ne da bi se obrnila k njemu.

— Deveto leto; v službo sem stopil že pri vašem stricu.

— Kako dolgo je že od tega? Stric in oče sta poznala vse delavce, a meni ni znan skoro nobeden. Vas sem videla že prej, a nisem vedela, da se imenujete Pimenov.

Ano Akimovno je obšla želja, da se mu opraviči, češ, da je darovala eno novce v šali, a ne resno.

— Ah, ta beda! — je vzkliknila. — V petek in svetek vršimo dobra dela, a vse skupaj nič ne pomaga. Zdi se mi, da je popolnoma brez koristi podpirati ljudi, kakor je Čalikov.

— Seveda, brezkoristno, je prireditel Pimenov. — Kolikor mu pač daste, toliko vam zapije. Sedaj si bosta mož in žena vsa noč trgala nove iz rok in se prepirala, — je dodal in se zasmeljal.

— Da, moramo priznati, naše človekoljubje je brezkoristno, zaporno in smešno. A vendar mi morate dati prav, da ne moremo sedeti križem rok, nekaj moramo ukreniti. Kaj na primer naj storimo s Čalikovimi?

Okrenila se je k Pimenovu in obstala, pričakujoč njegovega odgovora. Tudi on se je ustavil ter lahno in molče skomiznil z rameni. Očividno je vedel, kaj storiti s Čalikovimi, a to je bilo tako surovo in nečloveško, da rajši ni odgovoril. In Čalikovi so mu bili tak malo mar in tako ničevi, da čez trenutek že ni več mislil nanje.

Glede Ani Akimovni v oči se je smehljaj od zadovoljstva in obličje mu je žarelo v izrazu, kakor da sanja lepe sanje. Ana Akimovna je šele sedaj, stojč tik njega, opazila na njegovem obrazu, zlasti pa na očeh, kako je izmučen in zaspan.

— Njemu bi dala poldruhi tisoč, — si je mislila, a ta misel se ji je zdela neprimerna in žaljiva za Pimenova.

— Gotovo vas vse telo boli od dela, a vi me še spremljate, — je dejala stopaje po stopnicah. — Vrnite se!

A on je ni čul. Ko sta stopila na ulico, je stekel naprej, odgrnil voz in posajajoč Ano Akimovno vanj, rekel:

— Vesele praznike!

(Dalje prihodnjič.)

Kje je moja sestra FRANCES HLAČAR, rojena ČEŠAREK, doma iz Ribnice. Njen zadnji naslov je bil Box 145, Ironton, Minn. Prosim cenjene rojake, ako je komu znan njen naslov, da ga mi javi, ali pa naj se sama oglasi radi važnih zadev iz stare domovine. — Štefan Češarek, 8034 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. (2x 23.)

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

VPRAŠANJA IN ODGOVORI GLEDE NATURALIZACIJE.

(Konec.)

Vprašanje: Kdaj bom poklican pred sodnika v svrhu podelitve državljanstva? — Odgovor: Med vložitvijo prošnje za naturalizacijo in končnim zaslišanjem (final hearing) mora poteči najmanj 90 dni. Naturalizacije pa se ne smejo izvršiti tekom tridesetih dni pred splošnimi volitvami, t. j. med prvim oktobrom in prvimi dnevi novembra sodih let (1924, 1926 itd.).

Vprašanje: Dobil sem poziv na končno zaslišanje. Ali morata priči zopet priti z menoj? — Odgovor: Da, čim ste dobili poziv, opozorite svoji priči, naj pridete z vami odredjenega dne na sodišče v svrhu sodne obravnave glode vaše naturalizacije.

Vprašanje: Ali bo sodnik zopet izprašal mene in priči? — Odgovor: Da, sodnik utegne vas vprašati glede dolgotrajnega bivanja v Ameriki, dali znate govoriti angleški, dali verujete v ustavo Zdr. Držav, ter tudi izprašati priči o vašem značaju in o njuni kvalifikaciji. Ako sodnik smatra, da ste sposobni postati ameriški državljan, odredi, da se vas sprejme v vrsto ameriških državljanov, in položiti morate prisego zvestobe k Združenim Državam.

Vprašanje: Ali dobim od sodnika državljanstvo spričevalo (drugi papir) in treba plačati kako pristojbino za isto? — Odgovor: Kjer se vrši mnogo naturalizacij istega dne, sodni pisar ni dostikrat v stanju izpisati takoj vsa državljanstva spričevala. V takem slučaju vam pošljejo "drugi papir" po pošti. Ni nikake dodatne pristojbine za izdajanje tega dokumenta.

Vprašanje: Ena izmed mojih priči stanuje daleč od sodišča. Kaj se zgodi, ako ne bi mogla pravčasno priti na sodišče? — Odgovor: V takem slučaju sodnik utegne odložiti zaslišanje na kasnejši rok.

Vprašanje: Ako ne morem priti na sodišče oni dve sami priči, ki sta z menoj podpisali prošnjo za naturalizacijo, smem v takem slučaju privedi dve drugi priči? — Odgovor: Da, to je mogoče, ali treba poprej vprašati sodnega klerka, kajti posamezna sodišča se različno ravna v takem slučaju.

Vprašanje: Ako sodnik ne bo smatral, da vadoščam vsem predpisom zakona o naturalizaciji, bo on kratkoma odbil mojo prošnjo? — Odgovor: Sodnik utegne odložiti zaslišanje na kasnejši rok, da vam ponudi drugo priliko, da vadoščite vsem zahtevkom. Ako pa skratka odbije prošnjo, je vse postopanje s tem končalo.

Vprašanje: Sodnik naturalizacijskega sodišča je odbil mojo prošnjo za naturalizacijo. Smem zopet zaprositi za državljanstvo? — Odgovor: Ako hočete še vedno postati ameriški državljan, morate priskrbeti si zopet "prvi papir" in potem počakati dve leti, da vložite prošnjo za naturalizacijo.

Vprašanje: Tekom vojne sem zahteval oprostitev od vojaščine iz razloga svoje inozemske pripadnosti. Bo radi tega moja prošnja odbita? — Odgovor: Zakon prepoveduje naturalizacijo le onih inozemcev, ki so tekom vojne bili pripadniki neutralne države, povernili svoj prvi papir in zahtevali oprostitev od vojaščine. Tekom petih let po premirju so pa sodniki navadno odbijali prošnje vseh onih, ki so bili zahtevali oprostitev od vojne službe, češ da niso tedkom predpisane petletne dobe pokazali zadostne udanosti za Združene Države. Sedaj, ko je že minilo pet let po premirju mnogi sodniki vendarle še vedno nasprotujejo naturalizaciji takozvanih "slackers-jew". Splošnega pravila ni, vse je odvisno od posameznega sodnika in okolnosti. Nekateri sodniki so podelili državljanstvo zopet oprostivci od vojne službe, v splošnem pa se lahko reče, da so večinoma sodniki odbili naturalizacijo onih inozemcev, ki so tekom vojne zahtevali oprostitev od voj-

ne službe, dasi so tedaj imeli prvi papir. Sodnikovo mnenje je, da zahteva po oprostivci je sama na sebi vničila veljavnost prvega papirja.

Vprašanje: Kdo ne more na nikak način postati državljan Zdr. Držav? — Odgovor: Inozemci nekaterih plemen so po zakonu izključeni od naturalizacije, na primer: Kitajci, Japoneci in Indijci (Hindu). Tudi oni pripadniki inozemskih držav, ki so bili tekom vojne neutralne, kateri so tedaj povernili svoj prvi papir, da bi se s tem oprostili od vojne službe, so za vedno izključeni od ameriškega državljanstva.

Vprašanje: Nameravam zaprositi za ameriško državljanstvo. Moja žena in otroci so še vedno v starem kraju. Poskušam še na vse načine, da bi jih dobil v Ameriko, ali nisem uspel radi kvote. Ali mi bo sodnik odbil državljanstvo iz razloga, da se moja družina ne nahaja v Ameriki? — Odgovor: Naturalizacijski uradniki so nedavno dobili od washingtonskih oblasti naročilo, naj se zoperstavijo naturalizaciji inozemcev, katerih družine živijo v starem kraju. Ali navedzanje je seveda vse odvisno od sodnika, kateri ni dolžan ravnati se po mnenju naturalizacijskega urada.

Vprašanje: Jaz sem bil naturaliziran v juniju l. 1924. Ali se moja žena in dva otroka, rojena v inozemstvu, tudi postali ameriški državljanji vsled moje naturalizacije? — Odgovor: Vaša žena ni postala ameriška državljanica vsled vaše naturalizacije. Ona mora posebej zaprositi za naturalizacijo. Vsi nedoletni otroci pa so vsled očetove naturalizacije postali ameriški državljanji, ako živijo v Združenih Državah. Ako pa živijo v inozemstvu, oni postanejo ameriški državljanji, čim stopijo na ameriška tla, predno so 21 let stari. Imena nedoletnih otrok so navedena na državljanškem spričevalu očet.

Vprašanje: Bil sem naturaliziran l. 1921. Ali je moja žena (rojena v inozemstvu) ameriška državljanica? — Odgovor: Da, ako je bila z vami poročena pred dnem 22. septembra 1922.

Vprašanje: Rodila sem se v Z. Državah in se l. 1923. omožila z jugoslovanskim državljanom. Sem li izgubila svoje ameriško državljanstvo? — Odgovor: Ne, po dnevu 22. septembra 1922 poroka nima več nikakega vpliva na državljanstvo. Amerikanka, ki se od tedaj naprej poroči z inozemcem, ostane še vedno inozemka. Poprej se je državljanstvo žene vedno ravnalo po državljanstvu moža. Amerikanka bi izgubila svoj državljanstvo le vsled poroke z inozemcem, ki je izključen iz državljanstva, kot na pr. s Kitajcem ali Japoncem, ali ako bi se izrecno na sodišču odrekla ameriški državljanstvu.

Vprašanje: Rodila sem se v Z. Državah, ali poročila sem se z inozemcem pred dnem 22. septembra 1922 ter zato izgubila svoje ameriško državljanstvo. Kaj naj storim, da postanem zopet ameriška državljanica? — Odgovor: Morate vložiti prošnjo za naturalizacijo. Ni treba za vas nikakega prvega papirja. Zadoštuje, da ste nepretrgoma stanovali v tej deželi eno leto pred vložitvijo prošnje. Ako ste, odkar ste se poročila, vedno stanovali v Združenih Državah, ne potrebujete nikakega spričevala o prirodu.

Vprašanje: Jaz sem ameriški državljan. Poročil sem se lani z inozemko. Kaj naj moja žena stori, da postane ameriška državljanica? — Odgovor: Vaša žena se lahko naturalizira po enemletnem bivanju v Združenih Državah. Ne potrebuje nikakega prvega papirja. Pač pa je potrebno, da zna govoriti angleški in da drugače vzaodni vsem predpisom glede naturalizacije inozemcev.

Borba za vsakdanji kruh.

Razmere v francoski prestolici so se temeljito izpremenile. — Ljudje, ki so prej živeli od rente, si morajo iskati služb in so lahko srečni, če jih najdejo. Izredno veliko je število brezposelnih muzikantov in glasbenikov. Prekupčevalci gledaliških vstopnic.

Prijatelj, ki se je pravkar vrnil iz Pariza, kjer je prebival del časa in imel priliko, da se seznani s tamkašnjimi razmerami, on je pripovedoval zanimive podrobnosti o hudi borbi za vsakdanji kruh, ki jo lahko tujece opazuje po pariških ulicah in po pariškem mestu.

Doba velikih konjunktur in lahkega zaslužka je tudi v Parizu proč. Službe, posebno take, ki so stalne in primerne, je težko najti. Vsi uradi so napolnjeni z stariimi uradniki. Tvrde odpuščajo nastavljenice in reducirajo obrate.

Zelo hudo je začela nova doba francoskega ravnanja, ki jih je polno v Parizu. Francoski frank je padel, rente ne donajajo toliko, da lahko preživljajo v sedanji druginji svoje posestnike. Večina takih obubožanih ravnanj se je morala poiskati zaslužek. Nekateri so postali hišniki, drugi častne straže pred velikimi hoteli in noč. zabavišči, tretji so na stara leta vstopili v gledališča kot kontrolorji vstopnic, peti v službo sportnih klubov, da pazijo na igriščih, šesti pobirajo za dobrodelna društva nove člane in članarino, kar odskočuje njihov trud in letanje po Parizu z malenkostnimi mesečnimi dohodki.

Mnogo je tudi takih, ki so bili odpuščeni in ki sedaj tavajo po ulicah brez zaslužka. Za te se je našel nov poklic. Nastavljajo se poleg velikih gledališč, kjer obinstvo pa več ur pred otvoritvijo razstave in blagajne čaka na vstopnice in kjer mora navadno stati. Sedaj ponujajo brezposelni čakajočemu občinstvu male, zlojživljne trinožne stolčke, kakoršne uporablajo naši lovci in turisti po loviščih. Proti malenkostni odškodnini seve! Občinstvo čaka torej sede na vstopnice ter lahko pri tem čita romane, plete nogavice in opravlja razna dela.

Izredno veliko je tudi število brezposelnih muzikantov in glasbenikov. Ti se rekrutirajo navadno iz neke inovitih krogov, ki jih je vojna spravila ob premoženje in ki so prva leta po vojni nastopali po barih kot igralci jazzbandov ali kot solopesalke. Te glorioje je sedaj konec. Da ne stradajo in zmružejo po bulvarjih, če po dvoranah velikih muzikalnih prodajal, kjer lomijo kupujočemu občinstvu po cele popoldneve najnovejšje komade in pesne "slagerje."

Veliko brezposelnih si je izbralo celo nov bankirski poklic. Nastavljajo se pred velikimi, vsak dan razprodanimi gledališči že od prve popoldanske ure ter čakajo na blagajno. Kot prvi kupijo listke, da jih nato prodajajo bolj zadaj stojajočim za malo odkupnino. Na ta način polhajajo pariška gledališča številni "ljubitelji" umetnosti, ki hodijo vsak dan v hram umetnosti, ne da enkrat prisostvujejo predstavi.

Iz tega kratke opisa je razvidno, da vlada v Parizu danes že prav huda borba za obstanek. Angleži ima za to borbo prav krepak izraz:

struggle for life, kar pomeni brezdušno borbo za življenje. In brezdušna borba za obstanek pa je kljub temu zelo iznajdljiva, kakor je razvidno iz predstojajočih primerov.

Predsednik gre na zapad

WASHINGTON, D. C., 1. jun. Predsednik Coolidge bo v soboto odpotoval v Minnesoto in sicer z vlakom, v katerem se bodo nahajali razven njega izključno le člani njegovega spremstva.

Bledi, slabotni, nervozni, bolelni ljudje sedaj lahko dobe od pomoč.

Vsak dan se dobe zdravniki, ki se čudijo kako hitro deluje to zdravilo. Je zdravstvena priprava nalašč prirejena za ojačanje krvi, živčnega in splošnega sistema. Kri zalaga z železom in živce pa z žveplom. Ta dva dravila skupaj stavlovita graditelja krvi in žilcev, katere nam zalaga mati Narava.

To novo zdravilo, Nuga-Tone, deluje tudi čudeže pri slabih prebavi, napenjanju, kislem žolčecu, glavobolu, omotici in zaprtju. Jemljite ga par dni in čudili se boste kako hitro boste dobro počutili.

Ce vam istega že ni predpisal vaš zdravnik, pojdite v lekarno in kupite steklenico. Zove se Nuga-Tone. Pomagati vam mora in vas tudi zadovoljiti, ali pa dobiti povrnjen vaš denar. Na ta način je to zdravilo vselej prodano.

Priporočamo, jmačeno in na prodaj v vseh lekarnah. — Adv't.

NAZNANILO.

Slovensko podporno društvo Sv. Franciška priredi letošnji izlet prvo nedeljo v juniju in sicer k Revnemu Lazarju, sedaj Turnpike Inn.

Cenjene rojake in rojakinje v Greater New Yorku že zdaj na ta "izlet" opozarjamo, da se vedno ravnati, da nas polnoštevilno obiščejo.

Odbor.

Dobier in splošen liniment

Pain-Expeller

Ce vas mučita revmatizem ali nevralgija, vdrgnite ta izbrani domaći liniment na boleče mesto in sledila bo hitra od pomoč. 35 in 70 centov v lekarnah. Pazite na tovarniško znamko Sidro. F. AD. RICHTER & CO. Berry & South 5th Sts. Brooklyn, N. Y.

Slovensko Amer. Koledar za leto 1925

smo že skoro razprodali. V kratkem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči, ker ga je le še par sto izvodov zalogi. Cena s poštno vred 40 CENTOV.

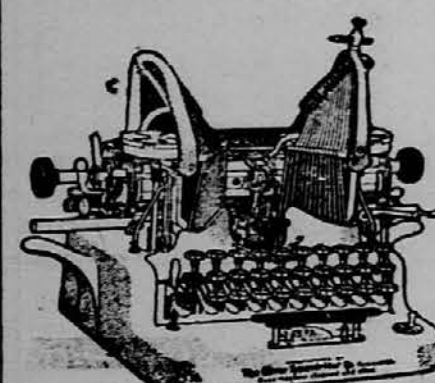
Oni naši zastopniki, ki še niso naročili koledarjev, naj se požurijo, da ne bo prepozno.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., N. Y. C.

Posebna ponudba našim čitateljem

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.

Strešico za slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

"OLIVER" PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPELNI

Pisati na pisalni stroj ni nikak umetnost, Takoj lahko vse vaše pise. Hitro in pisano dobite s vaša.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

SOLANA.

ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

36

(Nadaljevanje.)

— Veselje! Da, bilo je pravo veselje in upam, da bom še pogosto videla prijaznega mladega moža... Kaj je to? Ali ni nekdo potrkal!

Margareta se je vzravala.

— Da, nekdo trka na vrata. Je pač Friderik prinesel pošto.

Hitro je odšla proti vratom ter jih odprla. Njeno lice, ki se je tako mirno in prijazno sklonilo naprej, se je hitro umaknilo.

Pred njo je stal Maurus ter ji zrl v oči.

— Oprosite, milostna gospodična. Prosim, hočem gospo baronico za trenutek, kajti preje sem pozabil omeniti neko važno zadevo.

— Le naprej, Maurus. Veseli me videti vas, — je rekel slabi glas z divana in Maurus je stopil skozi zaveso, katero je odgrnila Margareta.

Njen pogled je mirno in prijazno, kot vedno, srečal pogled mladega častnika. Sedaj je videla prvič njegov simpatični obraz v polni dnevi luči, brez razburjenja, ki je bilo posledica prvotnega strahu in s presenečenjem je zrla v poteze barona, ki so se ji zdele znane. Ni imela časa za premislek, kajti Maurus je stopil naprej in Margareta je zapustila sobo kot senca, na isti način kot prvič.

Mlad gospod je spoštljivo poljubil koto stare dame.

— Oprosite mi, da vas motim, draga teta, — je rekel. — V navzočnosti Joried se nisem mogel dotakniti zadeve, o kateri moram razpravljati le med nama. Z odkritim obžalovanjem vidim, draga teta, da ste preveč slaba, da bi mogla predsedovati v salonu. Ker pa mislim ostati precej časa, se mi ne zdi primerno, da bi vedno sam občeval z grofico Perpignau. Za to je premlada in ker sem bil jaz vedno vzgojen zelo strogo, bi mi bila mučna vsaka večja prostost običajev. Brez dvoma je preveč nerodno ustanoviti zame posebno gospodinjstvo in tudi bi bilo bedasto izolirati se še bolj v enoličnosti življenja na deželi. Ne morem se izogniti temu, da jaham, se vozim ter se izprehajam sam po parku z Joried, čeprav bi bila tudi v takem slučaju spremljevalka kaj na mestu, — a zavzati obeide izključno le v družbi mlade dame, se mi zdi preveč priprosto. Rad bi se pogovoril z vami, kako bi bilo mogoče na najboljši način rešiti to zadevo.

Baronica je izgledala skrajno presenečena.

— Prav imate, dragi Maurus. Moj Bog, na take eventualnosti nisem niti mislila... Ne morem si niti misliti, do...

— Ali ni v gradu nobene dame, ki bi se mogla udeležiti obedov?

— Tukaj? Dame?

— No, — ravnokar sem videl pri vas diakonistino, draga teta...

— Saj res... Sestra Margareta. Pa tudi ona je še zelo mlada.

— To je povsem postranska stvar pri njenem resnem in samostojnem poklicu. Njena obleka ji daje polno dostojanstvo reprezentacije. Če bi mogli gospodinjstvo sempatam pogrešati draga teta, bi bil konflikt rešen na najboljši način.

— Gotovo, vse to se da uravnati. Hiša je bila preje popolnoma sama pri meni. Veseli me tudi, da bo moja draga Margareta zopet enkrat slišala in videla nekaj drugega kot pa le moje bedo in moje solze.

Maurus se je zahvalil na resnem, a vendar prijaznem načinu, kramljal še par minut ter se nato poslovil z odkritosrčno željo, da bi teta skoraj popolnoma okrevala.

— Ali bočete biti tako dobra, draga teta, ter odrediti, da se bo sestra Margareta sporočilo uro obeda? — Zelo prijetno bi bilo, če bi se mogla sempatam tudi udeležiti majhnega izprehoda, — že radi služinčadi. Nicesar nočem pustiti v nemar, da zavarujem Joried pred vsako napačno razlago najinega meščojnega odčevanja.

— Gotovo, dragi Maurus. Zelo sem vam hvaležna za vašo pozornost ter bom dala Margareti po možnosti dopust.

Poslovala sta se, a komaj so se zaprla vrata za njim, ko je prihrumela v sobo Joried, tresoča se od razburjenja, v eni svojih novih oblek.

— Maurus je bil zopet utkaj? In zakaj me niso obvestili?

Njen pogled je obšnil sobo in postal je milejši, ko ni zapazila Margarete Utenske.

— Maurus je hotel še enkrat govoriti z menoj samo o neki važni zadevi, — je šepetala bolnica ter sporočila kontesi željo barona. Joried je za trenutek izpremenila barvo.

— Neumnost! Tako prismočarija! Brez dvoma si mu pojasnila, teta, da ne potrebujemo tukaj na deželi take etikete?

— Ne, draga moja, tega nisem storila. Če pripisuje možski formi in običajem toliko vrednosti kot Maurus, bi se čutil užaljenega, če bi se ne ugodilo njegovi želji. Občutljive narave so neopreterljive. Maurus bi mogoče celo odpotoval ali pa popolnoma ločil svoje gospodinjstvo od našega, če bi mu hoteli vsiliti razmere, katerih ni vajen in ki mu niso simpatične. Hočem pa, da napravim nanj kar najboljši vtis, dete moje.

Joried je stisnila svoji ustnici. Izraz največje razdraženosti je ležal na njenem obrazu in njen pogled se je zapičil v perzijsko preprogo.

— Ali jo je že videl ali govoril z njo... Margareto mislim? — je vprašala skozi zobe.

— Ni je videl in tudi ne govoril z njo. Sploh nima niti najmanjšega pojma o tem dragi bitju.

Baronica je utrujena zaprla oči ter ni vsled tega videla hudobnega pogleda, ki jo je obšnil.

Joried je grizla ustnice ter krčevito stiskala naslonjalo stola. Po njeni glavi so se podile misli.

Bila je hčerka diplomata ter v vsakemu oziru podoba svojega očeta. Premisljala je ter našla pravo.

Nikake opozicije. — Zvičajnost je v tem slučaju boljše na mestu kot pa odprta vojna.

Sklenila je biti nežna kot golobica in pretkana kot kača.

Svoj cilj bo dosegla in svojo voljo izsilila, — če ne danes, pa jutri. Kar bo na poti, bo odstranjeno. Ali pa ji sploh more postati nevarno to sivo, megleno bitje, s sentimentalnostjo vrbe-žalufke?

Joried se je ozrla v ogledalo in na svojo čedno, zmagovito postavo. Zaničljivo je vrgla glavo nazaj ter se nasmehnila. Kakšen enak boj med solneno svetlobo ter nočno senco!

On se bo pred njo razbil in nič.

— Dobro, teta. Prosila bom sama sestro Margareto, naj nam dela družino. V večjem krogu se človek boljše zabava kot pa med dvema...

(Dalje prihodnj.)

Dr. Ivo Šorli:

Moževе kosti.

"Eh, toliko so baje doživeli nekateri ljudje v vojni, da lahko celo tedne o tem govorijo. Jaz pa, ki sem se boril neprestano skoraj deset let, se spominjam enega samega dogodka, ki ga je nekako vredno omeniti!" je zamahnil z roko še mladi polkovnik Stojanović.

"Potem ste očividno zelo izbirčni, mi pa še bolj radovedni!"

"Nič nisem izbirčen; toda tega kar lahko doživim vselej in povsod, še ne bom proglašal za vojni dogodek! Seveda, ako pride žena iskat kosti svojega moža, potem pa..."

"No, gospod polkovnik!"

"Prav — pa naj bo! Mislite si torej popolnoma uničeno dolino z eno samo do polovice in več razdejano kolibo na nizkem griču, pod katerim so se komaj še poznali sledovi bivšega sela. Kje je to bilo, je itak vseeno, ko ne poznate kraja, kvečjemu če povem, da blizu Šabca, čas pa doba, ko smo pogнали Avstrijce prvič čez mejo. Jaz bi vam v isti kolibi na holmu, na četa pa spodaj po ruševinah, kakor iz ni v zna. Zaposlenega imam sušičavega seljaka, že starea. On spi zunaj v veži, jaz sem si uredil izbo, da mi je nudila celo nekaj udobnosti. Seveda, še precej široka in niti ne preveč trda postelja, vegasta miza, dvojne stolice, pod razbitim stropom dolga polica in v ko tu železna pečka, to je bila vsa oprema.

Ko gledam nekega jesenskega dne že proti večeru skozi na pol slepo steklo edinega okna tja ven v žalostni dež, zapazim, da zenejo po stezi iz vasi štirje moji možje z nasajenimi bajoneti črno postavo, vso zavito v širok plašč. Pojava me je osupnila tem bolj, ker že tednem nisem več videl civilnega bitja, kar je bil brez dvoma ujetnik. Radoveden sem čakal, koga mi dovedejo.

Kajpak tega se nisem nadejal, — da žensko. In sicer mlado žensko s čudovito sladkim, bledim obrazom ter postavo kakor jelka, ko si je zdaj razgrnila mokro ogrinjalo.

"Vohunka!" je javil narednik.

"Nisem!" je strastno kriknila ona. "Nesrečna vdova sem Jela Nikoličeva, in sem prišla iskat kosti svojega moža."

Odpravil sem vojake, odvezl tužji plašč, jo posadil na stolico poleg svoje ter velel, naj pripoveduje.

No, in sem zvedel, da je Jela vdova majhnega trgovca v Nišu, s katerim sta si napravila že nekoliko imetja, ko je nenadoma moral na vojno. Šele pretekli teden je iztaknila v bolnišnici njegovega prijatelja, ki ji je povedal, da je njen ubogi mož padel v tem kraju, a zadnje njegovo naročilo je bilo, naj žena prenese njegove kosti na domače pokopališče in jih položi k večnemu počitku poleg prahu njegovih roditeljev.

"Saj jih le iščem!" mi je segla v besedo. "Vedeti hočem za enkrat samo, kje počivajo. Prijatelj mojega moža pa mi je vso tukajšno pokrajino opisal tako natančno, da sem brez težav in brez vprašanj dospela sem, od koder moram imeti še kak dve uri hoda do groba. Evo, tam nekje je!" je pokazala na planoto, ki se je dvigala nad našo planoto. "Za tretjim grebenom leži baje polje, na njem rasejo tri smreke, tik pod srednjo spi moj dragi..."

"Ki ste ga zelo ljubili, uboga gospa?" sem vprašal očutno.

"O gospod, ali sem ga ljubila!" je kriknila. "Bil je tako dober, tako lep, tako skrben in je vedel, s čim me razveseli, še preden sem se samo spomnila!"

Skratka, gospoda: saj si lahko mislite moj položaj. Čul sem in bral, kako se je drugod po vseh armadah ljudi polastila divja razbrzdanost, naravnost brezvestna lakomiselnost. Imeli smo gotovo izjeme tudi mi; ali na splošno je na nas Srbe legla po izbruhu te vojne s strašno organizirano vele-silo resnoba. In le preveč smo se zavedali, da ne branimo samo domovine v vzvišeno - prenešenem pomenu, ampak kar naravnost in kar naravnost s svojimi trupli bedne svoje roditelje, sirote žene in nesrečno dečo. Tako mi je bil vsak

Srb brat, vsaka Srbkinja sestra. Jaz za svojo osebo sodim in med tiste, ki jim čisto zveže ude še takozvani idealizem...

V res precejšnji zadregi torej pokličem Jova in mu naročim, naj pripravi čaj, nato pa čim boljše večerjo, češ, gospe v takem vremenu in ob ti uri ne moremo tirati izpod strehe, osobito ker jo je prignala tako daleč in njenega doma samo ljubezen do rajnega moža.

Zelo sem bil vesel, ko jo je starec zdaj prijazno pogledal in se celo sam ponudil, da stopi k naredniku po nekaj odej, s katerimi ji pripravi udobno ležišče poleg peči.

Popolnoma pomirjen sem zdaj prevzel vlogo gostoljubnega domačina, podvoril dražestno vdovico s čajem, potem jaginetino in jetrno pasteto ter odcepil tudi edino steklenico, ki mi je ostala iz bolj-ših dni. In sem se poslušal njeno sladko zgoljenje o vsem mogočem, kar se zdi človeku vedno zanimivo iz lepih ženskih ust, ko je zunaj v veži — vrata sem pustil samo priprta — Jovo že davno junaški smrčal.

Naposled so se lepa uska začela vendar ustavljati in zdaj je prišel najmučnejši trenutek... Moj Bog ko nimaš ne španskih sten, ne drugih diskretnih pripomočkov!...

Pa dobro — saj bi bilo res šlo tudi tako. Toda mislite, da je moja dražestna soseda zaspala? Dočim je bilo ves večer samo vedrost, se sedaj nenadoma spet spomni svojega moža in njegovih kosti! In ihti, da je groza. Naposled si res ne morem kaj, da ne bi privzdignil njene glavi na svoj laketi in ji brisal mokri obrazek. Kmalu sem začutil njene vroče solze že na prsih in čudno me je omamljal njihov sladko-slani okus...

"Prosim, gospoda, jaz vam ne pripovedujem umazanih pikantnosti!" se je ostro ozrl na enega v družbi, ki se je bil pri teh besedah zahehetal. Potem je resno nadaljeval: "V meni je dogodek do danes zapustil globok dojem..."

Sicer pa imate prav, ako se smejete, in oprostite mi, Stojan, da sem vas ukoril!" je nenadoma zamišljeno priklinal pred se. "Ne pomaga vse nič — dogodka vleče res bolj na frivolno stran... Za vas vsaj, prijatelji, ki jo vam samo pripovedujem in niste sami videli tega čednega bitja... bitja, ki mi je do ranega jutra s strastnimi poljubi zatrdjevalo, da me strastno ljubi in da še ni tako ljubilo dolejš..."

Čim se je zdanilo, sem se radi Jova spazil na tisto trdo ležišče pri peči in čakal, da je tilho odmaknil vrata in me videl tam. Potem sem naglo vstal, šel ven in oprezno zaprl za seboj, da sladki novi ljubici ne motim sladkega snu...

Hitel sem k svojim ljudem in se vrnil šele okrog desete. Solnce je divno sijalo in dan spet kakor poleti. Svojo lepo gostjo pridržim še pri kosilu, sem si rekel, potem Bog z njo! Ako ne, da jo celo sprejmem še do kosti njenega moža...

No, zbudila se je šele popoldne. Med obedom sem čakal, kdaj kaj poreče glede slovesa, a kakor da se še spomni ne več! Potem me je tiho prosila, naj pošljem starega kam proč, da bova popolnoma sama...

Mislil, da pomenita njen popoldne tako nekako tja do štirih, sem ji ugodel. Ali ob štirih, ko se je vrnil Jovo, je predlagala, da napraviva skupaj malo sprehoda kam!

Bogme, moj položaj je postajal čim dalje fatalnejši. Poditi je vendar nisem mogel, a kaj porečejo moji ljudje! Da napravim vsaj, kar morem, sem povedal Jovu zunaj za zidom, da se zdijo gospe poti še preveč mokre in da je prosila prenočišča in za nočjo.

E", pa naj ostane!" je skomignil starec dobrodušno.

"Lahko vam, Jovo!" sem hinavsko vzdihnil. "A če bi vi vedeli, kako mene od tega ležišča kosti bole! Poskusite no najti vsaj še eno odejo!"

Zvečer sva z Jelo spet počakala, da je mož zaspal, vrata pa je ona sama zaprla, češ, da gre drugače preveč gorkote ven. Sreča, da je ni slišal!

Tretji dan spet solnce, da vse žge — lepa Jela pa prične s polju-

SAMO 6 DNI PREKO

s ogromnimi parniki na olje

PARIS — 6. junija

FRANCE — 19. JUNIJA.

Havre — Pariško pristanišče.

Kabine tretjega razreda za 2, 4 ali 6 oseb. In tekoče vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in plača.

French Line

19 STATE ST. NEW YORK

ali lokalni agentje.

bi, ki žgo še bolj o odhodu pa toliko, kakor včeraj! Zdaj me ne obletavajo črne skrbi samo radi nižjih od mene, ampak že tudi radi višjih... Naj pride major, ki smo ga itak že pričakovali, pa najde pri meni žensko, še meščanko, ki mi niti soproga ni! A ti da mu začneš v opravičilo o tistih kosteh!...

Treba je kratkotalo napraviti konec! In sem se odločil, ter ji popoldne povedal. Mili Bože, ampak sedaj ta njen izbruh! ali je nimam nič več rad, ali mi je bilo samo zabava, kar njej najsveteljši žrtve — ona mi je vse vrstovala, celo ljubezen svojega moža! — kako je morem poditi na te žalostne ceste sredi vseh vojnih grozot! Skratka: vsulo se je name toliko te vražje nelogike da mi je kar sapo zaprlo.

Ali dosegel sem vsaj nekaj: njeno privolenje, da ji — obvežem nožico. Dovedal sem ji namreč, da bi mogel njeno bivanje pri meni že tretji dan vsaj deloma pojasniti samo, ako porečava, da si je ožulila nogo in ne more dalje.

Tako sem bil dober še za danes ali jutri: Nadejal sem se tudi, da se spričo svoje silne živahnosti kmalu naveliča od jutra do večera neprenehoma tičati v ti tesni luknji. Ali nadejal sem se zaman: tretji dan — torej že šesti od njegove prihoda! — sem temveč z neprijetnimi čustvi do konec domel, da se je nesrečnica ljuto zaljubila vame in morebiti napravi še kakšno neumnost, če se je poskusim o-tresti...

Tu prihiiti baš popoldne nesrečnik in mi zaupno sporoči — kako značilna za padec moje avtoritete že ta zaupnost! — da se je pojavil na bližnjem poveljstvu sam general, ki se oglasi najbrže še danes tudi pri nas.

Zdaj seveda ni več pomoči! S trdo besedo sem zahteval, da mora takoj odtod, ker bo imela drugače tudi sama največje nepravice, mene pa brezopojno pogubi. Najdeva se v enem, dveh mesecih, kjer hoče, a sedaj naj za božjo voljo izgine, ako je res, da me ljubi!

In glejte čudo — šla je stokrat bolj mirno, nego sem pričakoval. Zvezala je tisto malo stvari, ki jih je imela s seboj, ogrnila plašč, me še enkrat poljubila ter stopila pred prag.

Tam se je nenadoma ustavila in se zagledala na planino z grobom njenega moža.

"No, kaj greš res še tja?" sem jo tilho vprašal.

"Zdaj nima več smisla..." je resno zmajala z glavo in se počasi spustila po stezi proti selu.

Pa ne mislite, gospoda, da je bila to kakšna malovredna ženska! Prepričal sem se pozneje o popolni istinitosti vsega, kar mi je pripovedovala. Že leta devetnajstega se je zopet poročila s premožnim vinškim trgovcem v Nišu, a dvajsetega je res dala izkoptati in prenesti na domače pokopališče tiste kosti. Ko sem jo srečal še dvakrat ali trikrat, je govorila samo o njih — mene kakor da je videla le slučajno na tisti svoji prvi poti tja."

Kje je moj brat JOHN ROK? Prod enim letom je bil v Lafayette, Ohio. Prosim ga, da se mi javi, ali pa če kdo rojakov kaj ve o njem, da mi poroča. Frank Rok, Wasa, B. C., Canada.

(2x 2,3)

MOŠKI ZAROKI... PREJELA JE MOŠKE... Vsebuje... (6x 28,29 & 1,2,3,4)

GLAS NARODA, THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

GLAS NARODA, THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

GLAS NARODA, THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

GLAS NARODA, THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

GLAS NARODA, THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

GLAS NARODA, THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

Kretanje parnikov = Shipping News

4. junija:
La Savoie, Havre; Zeeland, Antwerp; Ohio, Cherbourg, Hamburg.
6. junija:
Paris, Havre; Homerie, Cherbourg; Rotterdam, Rotterdam.
9. junija:
Columbus, Cherbourg; Bremen; Laptand, Cherbourg, Antwerp.
10. junija:
Aquitania, Cherbourg; Arabie, Cherbourg, Hamburg.
11. junija:
De Grasse, Havre; Albert Bullin, Boulogne, Hamburg.
13. junija:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Veendam, Rotterdam; Orbita, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen; Conte Rosso, Genoa.
16. junija:
Reliance, Cherbourg, Hamburg; Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen.
17. junija:
Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre.
18. junija:
Pittsburgh, Cherbourg, Antwerp.
20. junija:
Olympic, Cherbourg; France, Havre; Orca, Cherbourg; America, Cherbourg; Bremen; Volendam, Rotterdam; Duilio, Genoa.
24. junija:
Mauretania, Cherbourg.
25. junija:
Belgenland, Cherbourg, Antwerp; Deutschland, Boulogne, Hamburg; Bremen, Bremen.
27. junija:
Paris, Havre; Homerie, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Free Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Minnekahda, Boulogne; Andania, Cherbourg, Hamburg; Conte Verde, Genoa.
30. junija:
Pres. Wilson, Trst; s tem parnikom po spremiljal potnike uradnik tvrdke Frank Sakser State Bank.

1. junija:
Aquitania, Cherbourg; La Savoie, Havre; Pres. Harding, Bremen.
2. junija:
Zeeland, Cherbourg; Ohio, Hamburg.
3. junija:
Majestic, Cherbourg.
4. junija:
Leviathan, Cherbourg.
6. junija:
De Grasse, Havre.
7. junija:
Columbus, Cherbourg; Bremen; Laptand, Cherbourg.
8. junija:
Berengaria, Cherbourg; George Washington, Bremen.
9. junija:
Cleaveland, Hamburg.
11. junija:
Olympic, Cherbourg; France, Havre; Rotterdam, Rotterdam; Orbita, Hamburg.
14. junija:
Reliance, Hamburg.
16. junija:
Rochambeau, Havre; Mauretania, Cherbourg; Republic, Bremen; Sierra Ventana, Hamburg.
18. junija:
Paris, Havre; Homerie, Cherbourg.
21. junija:
Martha Washington, Trst; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.
22. junija:
America, Bremen.
23. junija:
Belgenland, Cherbourg; Albert Bullin, Hamburg.
25. junija:
Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Orbita, Hamburg.
28. junija:
Resolute, Hamburg; Bremen, Bremen.
29. junija:
Aquitania, Cherbourg; La Savoie, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen.
30. junija:
Zeeland, Cherbourg; Ohio, Hamburg.

V JUGOSLAVIJO

TUKAJ SO DOBRE NOVICE

Nove ZNIZANE cene za tja in nazaj v tretjem razredu do Zagreba od \$198. do \$210.

V Beograd in nazaj — \$198.50 do \$210.50

Veliki parniki za vas,

uključno Majestic "največji parnik na svetu", Olympic, Homeric, Belgenland, Laptand, Pittsburgh, Zeeland, Arabic itd.

Vi lahko obiščete domovino ter se vrnete v Združene države z ameriškim vladnim dovoljenjem. Vprašajte pooblaščenega agente ali

WHITE STAR LINE RED STAR LINE 1 BROADWAY NEW YORK

Smrt bivšega podpredsednika.

WASHINGTON, D. C., 1. jun. Danes je nenaglo umrl v New Willard hotelu Thomas Riley Marshall, bivši podpredsednik Združenih držav. Star je bil enosredstideset let.

\$10,000.— LETNO

čistih dohodkov prinese gostilna, restavracija in hotel na znanem Reed Street. 3-nadstropno zidano poslopje, 7 uslužbencev zaposlenih. Prodaja se pod ugodnimi pogoji. Izredna prilika za Slovenca z ženo in odraslimi otroci.

Pekarija in grocerija v sredini slova, naselbine, s poslopjem in vso upravo in zalogo. Zelo poceni.

Restaurant, gostilna in hotel v najem. Delavsko okrožje, dobri in redni dohodki. Zlata jama za pridno družino.

Nadaljnje podrobnosti pri: National Service Bureau 458 National Ave., Milwaukee, Wis. (6x 28,29 & 1,2,3,4)

Še nekaj iztisov —

Slovensko-Amerikanskega Koledarja za leto 1925

imamo v zalogi. Vsebuje izvrstno čtivo, krasne slike in razne druge zanimivosti.

Stane 40 centov. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči pri:

Slovenic Publishing Co. 82 Cortlandt Street New York

Slovenic Publishing Co. 82 Cortlandt Street New York

Slovenic Publishing Co. 82 Cortlandt Street New York

Slovenic Publishing Co. 82 Cortlandt Street New York

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tačno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih samorej dati vsled naše dolgoletne izkušnje. Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvotne parnike, ki imajo kabine tudi v III razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljanji dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebuje tudi del. Zadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnje za tako do voljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odstopanjem, ter se pošlje prosluči v stari kraj gla som nanovejše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA